Ч 217 Середа 27 вересня (10 жовтня) 1900. Рік X.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. свят) о 5-ій годині по полудни

Редакция і адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
за цілий рік К. 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовов пересилков:
на цілий рік К. 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

(Рух виборчий. — Чехи а вибори. — Чи якась зміна в справі трансвальскій? — Знов непокоючі вісти з Хіни).

З борщівского повіта доносять, що там др. Окуневский підпирав кандидатуру о. Олесницкого з Трійці в IV. куриї. Др Дорундяк в Борщеві рішучо не хоче кандидувати, а о. Глібовицкий з Цигая також не приняв предкладаної єму кандидатури. В V. куриї кандидує др Яросевич, підносять також кандидатуру о. Кусілевского з Кригульця в Гусятинщині. — В окрузі Броди-Камінка кандидує в в IV. о. Ізидор Зельский з Милятина. В V. куриї на округ Броди Сокаль Камінка-Рава-Жовків ставлять кандидатуру о. Теодосия Ефимовича, пароха з Половець. — В Ярославщині вириває аж кілька кандидатур в IV. куриї. Русини кандидують дра Стахуру, партия Стояловского — Цену, а кілька в V. куриї. Социялісти ставлять в IV. куриї Петра Новаковского а Шфлєра в V. куриї. — В Сяноці відбули ся дня 5 с. м. збори під проводом посла Миляна, на котрих поставлено кандидатури руску в IV. куриї, кандидат селянин Антін Старух; польску в V. куриї, кандидат пос. Ів. Стапіньский.

Клюб молодоческий відбув оногди засіданє, на котрім раджено над новими виборами. На засіданю промавляв пос. Герольд і сказав, що теперішні вибори повинні бути маніфестацию ческого народу в користь правнополітичних жадань ческого народу. Партия молодоческа не може робити уступок ніяким иншим партиям ческим, противно, повинна старати ся о то, щоби узискати ще більше мандатів.

З Парижа розійшла ся туяка, що президент Кріґер залишив свою подорож просто до Европи, а то длятого, що король португальский старає ся всякими силами довести до розмови межи президентами Кріґером, Штайном і ґенералом анґлійским Робертсом. Розмова та мала би на цїли наклонити Анґлію до деяких уступок, котрі були би неможливі як би Кріґер старав ся безпосередно у держав о інтервенцию. Розповідають, що королева португальска написала навіть лист в тім дусі до королевої Вікториї і одержала від неї дуже чемну відповідь. (Ну, ще би й королева не писала чемно?) Скілько правди в сій вісти і яка єї ціль годі знати. Звідки нараз королева португальска виступає яко посередничка? Можливі суть дві річи: або Анґлія робить пресию на Португалію, щоби та не випустила Кріґера, а Португалії знов встидно робити службу анґлійского посіпаха; або Анґлію змучила вже війна і она в виду можливої зміни ситуациї в Хіні хоче мати вільну руку, а що важнійше вільну армію і шукає сама порозуміня та наказала Робертсови, щоби він розмовив ся з обома президентами бурских републик. Се однакож здаєсь бути річию неімовірною. Отже треба зачекати на близше вияснене сеї вісти.

З Хіни надходять знов непокоячі вісти. В Шанґаю настала обава, що Хінці схотять напасти на місто. Розійшла ся чутка, що 8000 хіньского войска машерує на полудне, де мають сполучити ся з другими хіньскими войсками. Віддїли войск заграничних стоять готові, щоби евентуально відперти атак. Таку вість подають, а що то розходить ся як-раз о сторони над Янґцекіяном то легко поняти анґлійский страх.

Ще більше застрашаючу вість подає спецыяльний кореспондент берлиньского Local Anzeiger-а, котрого специяльний кореспондент доносить з Шанґаю, що з Гонґконґ наспіла вість після котрої 200.000 Хінців узброєних в зовсім новочасне оружиє іде зі всїх сторін держави в сторону як Таянфу, теперішну резиденцию цїсаря. Там мають войска сполучити ся з войском ґен. Танґфунанґа. Они мають около 700 пушок і дуже велику скількість муниції.

Нїмці доказують також, що цїсар хіньский лиш длятого видав нїби то розпорядженє, щоби укарати найвисших хіньских достойників і повідомив о тім держави, щоби зискати на часї. Тимчасом він хоче зробити собі нову резиденцию в Сінґанфу і звідтам як-раз замістити всі найвисші становища ворогами чужинцїв.

Ще дві сензацийні вісти наспіли нині з Хіни а то перша з них: Після депеши „Times-а“ з Шанґаю обіцяв був Лі-Гунґ-Чанґ відступити Росиї Манджурию, скоро она відкличе свої войска з Пекину і спонукає другі держави до навязаня переговорів. Після другої вісти мали Нїмці стрітити на полудни в Тієнцїну 8000 Хінців, котрі сказали, що они боксерами. Хінці побили Нїмців так, що ті мусїли вертати до Тієнцїну.

19)

ОБРАЗКИ з ДАЛЕКОГО ВСХОДУ.

(Після Ріхтгофена, Е. Вольфа, Вартеґґа, Гольдманна і др. зладив К. Вербин).

X.

Небезпечности на Янґцекіяні. — „Вежа жовтого журавля“. — Хіньскі стоваришеня. — Віцекороль Чан чі-тунґ. — Архітектура і література. — Цьвіт льотосу. — Школа воєнна. — В таборі піонїрів. — Ґенерал Цанґ-Піау. — Імпровізована парада. — Торговля в Ганков. — Анґлійскі пляни.

(Конець).

Сидимо отже на катедрі і балакаємо, а я, от так собі, сказав, що мені жаль того, що я приїхав в сьвято, коли нема екзерцирки. Ґенерал засьміяв ся і шепнув щось до майора; майор встав і виходить, а за хвильку опісля чути вже як на дворі гуде глухий хіньский барабан. Ґенерал просить нас, щоби ми ішли з ним. На дворі виходять вояки з дверий своїх касарень і оперізують ся чорними ременями з двома патронташами і довгим тесаком. Та й ті приготовленя відбувають ся тихенько а бубен бубнить дальше. Входимо до першої ліпшої комнати. Тут також все в порядку. Якийсь вояк убрав собі свою постіль кусием якоїсь заслони, на котрій єсть російска напись. На стели повішена пара чобіт, щоби висушили ся. В нижи межи вікнами уставлено дві малі вази на лісочки з кадилом і так зроблено нїби маленький олтар призначений до віддаваня чести предкам. А на дворі стоїть знову пан майор. Він казав собі принести свій парадний темно-синий уніформ з золотою вишивкою і маленьким ясно-синим колїцием на рукаві, яко відзнакою єго ранґи. Другий офіцир припинає єму пасок від шаблї. Позолочувані гачки не можуть зійти ся, а то найлїпший доказ, що Чан чі тунґ памятає о своїх офіцирах і не дає їм голодувати. Наконець пасок вже припнятий, рука сягає по позолочувану ручку і одним сїпненем висуває палаш зі своєї блискучої похви: пан майор буде мати честь представити нам особисто одну компанію піонїрів.

Зараз коло салї, де відбуває ся наука, знаходить ся просторе місце для вправ. Ми стаємо собі на середині а ґенерал закурює ще борзенько циґаро. А компанія виступає вже на на місце. Ступає в парадній маршу, як би єго не роблено красше хочби й на нїмецкім місци вправ. Колїна втягають бездоганно, ногами підкидують у воздух а за кождим кроком земля дуднить і дрожить. Карабіни на плечу, руками махають в такт. Майор іде попереду з добутою шаблею. Команда відбуває ся по хіньски. „Секциями на право завертай, марш! Широкі ряди ділять ся на малі з як найбільшою точностию. Кольонна підходить до нас і на три кроки перед нами на команду „Стій!“ стає мов би скаменїла. Відтак розвиває ся знов в два довгі фронти. Напрям такий рівнесенький, як би їх хто уставив до лїнії. А треба мати і то на увазї, що тут нема однорічного охотника, котрий би в послїдній хвилї, як звістно, попсував цїлий фронт. Тепер роблять „хвати“. Цїлий віддїл робить як би одна машина. Голосно несе ся команда і з бренькотом літає оружиє то в гору то в долину; видко заєдно лиш одну руку і один карабін. Опісля удають набиванє і стрілянє, а хіньскі вояки дають доказ, що й они удадуть тої трудної штуки, котра єсть в тім, щоби приложити карабін а не випняти черева. Скоро роздасть ся командо „Набивай!“ цїлий фронт не має нараз живота. Одним словом: Чан чі тунґа піонїри суть взірцевою нїмецкою компанїєю.

Хінцї суть найзручнїйшим народом на світї, а що они вивчують ся всїх ручних хватів, то можуть научити ся і хватів войскових. Нема такої муштри, котрої би їх не можна вивчити. Чи тут розходить ся о щось більше як лиш о само пониманє, то вже инше питанє; мабуть буває так, що як борзо вивчать ся так і борзо забудуть. Здібність наслїдуваня у Хінцїв єсть так велика, що само наслїдуванє єсть иноді дуже подібне до присвоєня собі чогось. Коли би на віцекороля прийшла примха мати кілька віддїлів нїмецкого войска і коли він в тій цїли покличе добрих інструкторів, то покаже ся, що з Хінцїв можна поробити більше менше нїмецке войско. Здібність наслїдуваня сягає може і так далеко, що они били би ся і направду так, як нїмецке войско. (То вже очевидно менше певна річ). Але коли погадати

Новинки.

Львів дня 9-го жовтня 1900.

— **Перенесеня.** Ц. к. Дирекция почт і телеграфів перенесла управителя почтового Івана Козуба з Дембиці до Городка.

— **Справи особисті.** Є. Ексц. п. міністер др. Леонард Пентак виїхав поїздом блискавичним зі Львова назад до Відня. — Віцепрезидент краєвої Ради шкільної др. Михаіл Бобжиньский вернув до Львова і обняв урядоване.

— **Перші конститууючі загальні збори членів „Народної Гостинниці“ у Львові,** стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою, відбудуть ся дня 2 падолиста с. р. о 2 год. по полудни в льокали тов. „Зоря“.

— **З Університету.** Торжественне отворене шкільного року 1900/1 на львівскім університеті відбуде ся в четвер 11 жовтня.

— **Додаткове порто на карти кореспонденцийні.** Ц. к. Дирекция почт подає до відомости слідуюче розпорядженє: В послідних часах бувають пересилані почтою картки кореспонденцийні з прозрачною паперовою окладкою, котра є привязана до неї стяжечкою. Позаяк ті картки не відповідають приписаним услівям, то належить їх уважати яко недостаточно франковані листи і накладати на них припадаюче порто додаткове.

— **Про катастрофу в Перемишли** в домі Лявфера на Засаню, де відбували ся збори робітників, а про котру ми вже доносили, пишуть до „Діла“, що там було також і кількадесять руских селян і що на тих зборах промавляв др. Яросевич яко кандидат на посла з IV-ої куриї. Як-раз коли др. Яросевич зачав говорити, підлога з великим тріскотом завалила ся в пивницю. Страшно покалічених шістьох чи вісьмох селян відвезено зараз до шпиталю, а прочі повтікали з міста, щоби не мусїли відтак платити коштів лїченя. Др. Яросевич виратував ся тим способом, що вискочив через вікно; він виїхав опісля до Відня.

— **Читальня „Просьвіти“ в Дубі.** Честні господарі в селї Дуба, долиньского повіта, зрозуміли, що лиш просьвіта може підносити і піддержувати духовий і материяльний розвій поодинокого чоловіка і цїлий нарід та заснували собі для того читальню „Просьвіти“ і щиро заходять ся коло неї. Дня 30 вересня с. р. — як нам звідтам пишуть — зібрали ся члени читальнї, щоби розглянути ся в дотеперішнім станї товариства і порадити ся над тим, як би читальню можна торжественно відкрити. Предсїдатель читальнї, Вп. о. Юліян Филипович в присутности членів провірив касу і показало ся, що до дня 30 вересня мала читальня 69 К. доходу а 12 К розходу, отже готівкою в касї 57 корон. Отець-предсїдатель звернув увагу на то, що треба як найскорше закупити для читальнї стіл і лавки та лямпу. Члени уділили виділови вотум довіря і радили відтак над тим, як би можна заохотити всїх до приступленя в члени читальнї і приступити до торжественного еї отвореня. Чест. Ілия Калїцун, заступник голови читальнї піддавав гадку, щоби до торжественного отвореня читальнї приспособити ся складанем бодай одної корони, а члени пристали на то, щоби зробити добровільну складку на ту цїль без видатку каси читальняної. Виділ читальнї складають: о. Юліян Филипович, голова; Ілия Калїцун, заступник голови; Олекса Кодик, бібліотекар; Іван Клюс, касиєр; Юрко Шикор, контрольор; Юрко Библїв і Никола Лахманець, члени читальнї. — Ми від себе можемо до сеї звістки додати лиш слова заохоти для всїх громадян в Дубі та пожелати, щоби всї члени громади стали і членами читальнї, так, щоби она стала ся не лиш осередком просьвітної роботи, але й товариского житя в громадї, щоби була тим огнищем, коло котрого всї члени загрівали би ся до взаїмної любови і трудів около піднесеня просьвіти а з нею і добробиту в громадї.

— **Також поцїлував, але по своєму.** Двайцятьтрилїтному Рудольфови Гіль, синови властителя ґрунтової посїлости в Обердорфі коло Корнайбурга в долїшній Австриї лучила ся оногди страшна пригода, котру остаточно він таки сам собі завинив. Гіль, занятий в господарстві свого батька любив особливо одного коня і часто з ним пестив ся. Оногди перед полуднем нахилив ся він до коня і поцїлував его в храпи. В тій хвили звичайно спокійний кінь відкусив єму цїлу долїшну губу і тяжко зраненого треба було відвезти до шпиталю до Відня. Звіря не розуміє ся на цїлованю і не що иншого, лиш кінь гадав що чоловік его кусає, отже й в нїм відозвала ся охота кусати.

— **Змилуйте ся, не ріжте живцем!** Наші орґана політичні, що горячо виступають в обороні Руси України, дїлом ріжуть тоту саму Русь-Україну таки живцем — так калїчать мову, ту найбільшу нашу сьвятощ, що вже й найспокійнїйшому і найтерпеливійшому годї би витримати, щоби не крикнути. Розуміємо то, що иноді серед наших обставин і в ґазетярскім поспіху а особливо ще для декого в розгарі виборчім годї устерегти ся не одного, бо й ми не без гріха. Але щоби вже таки в однїй або другій редакциї нїхто не знайшов ся, котрий би бодай в послїдній хвили не звернув уваги та не пустив в сьвіт того калїцтва — се таки не може ся нам помістити в голові. Хиба що панове редактори і всї їх помічники стратили таки зовсїм слух для мови, котра як здає ся повинна би бути для них їх рідною. Або хиба они в иншій мові думають а в иншій пишуть. Ми вже стрічали богато таких скажім, диких бо нанесених з чужого поля як буряни похибок в тих ґазетах і зібрали з них навіть хорошу збірку, для виказаня, якими бурянами запустіла наша нива, і як раз самі недбалі господарі завинили, що буряя буяє; але таких похибок, як ось дві слїдуючі ми ще не стрічали та й не могли вже видержати, щоби не звернути на них уваги. Ось одна така цьвітка: В „Руслані“ з 9 жовтня в новинці „З виборчого руху“ читаємо: „Просто але дуже влучно (ну, нехай вже буде, що Русин мусить конче, коли говорить по своєму ужити слова і вислову бодай подібного як по польски „trafnie“, а нїмецкого „treffend“ отже „влучно“ —) представляє сеся пословиця ситуацию по заяві дра Окуневского. Др. Трильовский, др. Кульчицкий... одним словом, цїлий ряд імен в и м і н ю ю т ь яко кандидатів з тої куриї. Ну, спитаємо: та чи й виміняли вже тоті „імена яко кандидатів?“ А може можна би довідати ся за що їх виміняли? Може за кукурудзу, а може за полову? А може виміняли їх так як той що заміняв „гафтку“ за „пенгельку“. Той, що то писав в „Руслані“ по руски очевидно думав по польски і єму впало на язик і під перо польске слово „wymieniają“ і єму здавало ся, що руске слово „міняти“ (н. пр. гроші, садовину за збіже і т. д.) єсть то саме що польске wymienić (від „miano“ — імя, отже назвати когось, згадати когось, навести когось по імени) ну тай написав его.

собі на малесенький войсковий Вучанґ і на величезну не войскову Хіну, то сей добрий чоловічиско, віцек роль подобає на велику дитину, котра бавить ся радо вояками. А хоч і як знаменито виучені піонїри в Вучанґу, то все таки нема, здаєсь, небезпечности, щоби ґенерал Чанґ-Піау сїв колись на свого коня і вирушив як другий Аттиля зробити Европу хіньскою провінциєю. Европа може бути спокійною і не потребує жалувати тому знаменитому ґенералови анї одного з тих циґар, котрі він так любить курити, а котрих єму судило ся мабуть ще богато викурити.

Пізнавши край і людий над Янґцекіяном та змаганя одного із найпоступовійших хіньских високих достойників, придивім ся тепер сему краєви ще з иншого боку, з боку економічного а побачимо аж тогди, в чім єсть вага і сила сих сторін і зрозуміємо, длячого Анґлїйці так дуже напосїли ся на то, щоби тут стати виключними панами або бодай забезпечити собі виключний вплив, а длячого знов головно Нїмці, Японцї і Росияне роблять їм тут небезпечну конкуренцию. В описї економічних відносин підемо тут за Брандтом, колишним нїмецким послом в Хінї, отже найкомпетентнїйшим знатоком тих відносин. Щоби не богато розписувати ся, зачнемо від тих сторін, котрі ми лише пізнали, а котрі над Янґцекіяном грають найважнїйшу ролю.

Ганков, Вучанґ і Ган-янґ то три хіньскі міста положені дуже близько коло себе, що мають разом майже два міліони душ і суть одним з найбільших в Хінї осередків хіньскої і заграничної торговлї. Ганков єсть, так сказати би лиш передмістєм міста Ган-янґ і лежить на лївім боцї ріки Ган, котра тут впадає до Янґцекіяну; Ган-янґ лежить по правім боцї тої ріки, а Вучанґ напроти обох по другім боцї Янґцекіяну. Ганков єсть найпершим місцем торговлї хіньским чаєм а місто се отворене для заграничної торговлї внаслїдок договору з 1858 р., але направдї вільно чужим кораблям запливати сюди від 1861 р. З торговлею сею звязаний і найбільше тут розвинув ся промисл чайний, котрий робить головно і майже виключно для Росиї. Торговля в сїм містї доходила в 1897 р. до 99 міліонів таелїв або звиш 360 міліонів корон, а хоч н. пр. із збірки в 1898 р. закупили анґлїйскі купцї майже 40 процент, то все таки закупили они або для Росиї або таки на рахунок российских купцїв. Российскі кораблї заїздять сюди від многих лїт що року і забирають чай головно до Одеси. Єсть то той чай, котрий дістає ся і до нас яко караванний; правдивий караванний минає ся вже в Сибіри і глубокій Росиї, в Москві і Петербурзї. В 1897 р. вивезено чаю з Ганков через Шанґай до Росиї 39 міліонів фунтів. В тім самім роцї вивезено з Ганков до Анґлїї 7,755.468 фунтів; цїлий вивіз був майже о 50.000 метр. сотнарів менший як в попереднім роцї.

Вивіз чаю з Ганков показує, як в розмірно короткім часї можуть зовсїм змінити ся потреби і дороги торговлї. В 1868 р. споживкувала Велика Британія около 107 міл. фунтів чаю, з котрого 93 проц. хіньского а 7 проц. індийского чаю. Від того часу збільшив ся споживок на 228 міл. фунтів, значить ся з 3·5 фунтів на 5·7 фунтів на голову, але з того припало вже лиш 11 проц. на хіньский, 54 проц. на індийский а 35 проц. на цейльоньский чай. Цейльоньский чай зачинає робити навіть в Росиї конкуренцию хіньскому чаєви. Причиною упадку єсть занедбане культури, байдужна робота коло чаю і високе мито без взгляду на то, чи то суть лїпші чи гірші сорти чаю. В послїдних часах старає ся віцекороль Чанґ-чі-тунґ піднести і управу чаю і его промисл а сей послїдний головно через заведене машинової роботи. А все таки управа чаю і его продукция суть найважнїйшим чинником економічним для сторін над Янґцекіяном і творять їх велике богатство, котре можна би ще значно піднести.

Торговля сирими продуктами або т. зв. по анґлїйски „Muck and Truck“ („мик енд трик“) або брудна і обмінна торговля, отже торговля сирими шкірами, щетиною, воском, ґалясівками і т. п. спочиває в руках нїмецких купцїв. В 1897 р. вивезено до Нїмеччини около 83.200 метр. сотнарів коровячих а 12.000 метр. сотнарів буйволових шкір, загальної вартости около 8 міл. корон; дальше около 5.500 метр. сотнарів козячих кож вартости около півтора міліона корон. Анґлїйский консуль Варрен єсть тото погляду, що збільшене попиту за коровячими шкірами могло би збільшити подаж аж до 100.000 метр. сотнарів; але цїна всїлякого рода шкір так пішла в Ганкові в гору, що на які великі зиски годї вже нинї числити. — Ґалясівок вивезено в 1897 р. за 3 міл. корон а вивіз був в двоє більший як в 1896 р. Вивіз т. зв. деревляного олїю (т. зв. бальзам ґур'ям, котрий замість дорожшого бальзаму копаіва служить до фабрикациї лякерів) зменшив ся трохи, але за то піднесла ся цїна; в 1897 вивезено майже за 7 міл. корон.

В Ганкові як і в инших місцях над Янґцекіяном повстали в послїдних часах великі фабрики альбуміну (білочника, одна австрийска а дві нїмецкі. Перші фабрики мали дуже великий зиск, але тепер роблять собі взаїмно велику конкуренцию. Альбуміну найлїпшої якости уживають до фотоґрафії, середної якости до справ замість яєць а гіршого до вибиваня бархатів; жовтків уживають до всїляких цїлий, між иншим до полїрованя скір. Фабрики ті роблять лиш через чотири місяцї, бо можуть робити лиш в тім часї, коли можна дістати зовсїм сьвіжі яйця. В тім часї перерабляють они що день по 30 до 40.000 яєць а мимо того цїна яєць і доси не пішла в гору. — В містї

Але що біда ходить завсїгди в парі, то й „Руслан“ має завсїгди пару в „Дѣлі“ а „Дѣло“ в „Руслані“. Такі вислови як н. пр. „пав офірою“ („padł ofiarą“) то зовсім не рідкість в „Ділі“. Ось лише що недавно бо в ч. 215 в новинках написало оно н. пр.: „Станиславівский епіскоп Шептицкий доповнив дня 30 вересня с. р. посьвященя церкви в Рожнові?“ — Як то доповнив? Чи насамперед посьвятив трошки, з більшого, з грубшого а відтак подоповняв всї подрібности? Топ, хто писав ту новинку, і той хто пускав еї в сьвіт не мав очевидно слуху для рускої мови і думав по польски „dopełnił poświęcenia“ а писав і читав по руски. Або може бояв ся і встидав ся, що як би сказав і написав. що еп. Шептицкий „посьвятив“ церков в Рожнові, не вийшло з того, що бесїда якою пише „Діло“ есть за проста, за хлопска до таких оповісток і треба еї пакрутити на инший лад. Шкода, що „Діло“ недавно тому друковало в своїх фейлетенах знанениту річ такого знатока рускої мови як проф. Верхратский. Невже ж тота наука лиш для „ширшої“ публики а члени редакциї можуть обійти ся і без науки?

— **Поставила на своїм.** В домі під ч. 35 при улици Клепарівскій завізвано вчера на помоч стацию ратункову до Йосифи Медицкої, котра випила якоїсь отруї, щоби відобрати собі житє. Коли наспіла стация ратункова, застала вже лиш трупа. Медицка поставила на своїм. Она ще перед десяти днями по суперечці з своїм нареченим хотїла отроїти ся головками з сірничків, але тогди стация ратункова відставила еї до шпиталю і там їй виполокано жолудок і уратовано. Сим разом було вже за пізно.

Господарство, промисл і торговля.

— **Ц. к. Дирекция зелїзниць державних** подає до відомости: Нове видане тарифи для перевозу осіб, пакунків подорожних, посилок експресових і псів. З важностию від 1-го жовтня 1900 вийшов новий наклад повисшої тарифи, часть II з дня 1 го січня 1898 з увзглядненем додатків I. до V. Цїна 40 сотиків.

— Рух льокальний. З днем отвореня руху на зелїзници льокальній Равдніц—Госпозін, на шляху Ґрос—Зіґартс—Рабс яко продовженю зелїзниці льокальної Ґепорріц—Ґрос—Зіґартс—Раабс і на частковім просторі з Колїну до Колїяновіц на зелїзници льокальній Колин—Черчан увійшов в житє додаток VII до обовязуючих від 1 жовтня 1899 тариф для перевозу осіб і пакунків на західних зелїзницях льокальних, позістаючих в зарядї державнім.

— Полуднево-нїмецкий-австро-угорский союз зелїзничий. З днем 1 жовтня 1900 увійшов в житє I. додаток до тарифи виїмкової для перевозу худоби розплодової зі стациї Мескірх і т. д. до Будвайс, Відня (зел. Елисав) і т. д. з днем 1-го січня 1899 р.

Телеграми.

Відень 9 жовтня. Pol. Cor. заперечує тому, мовби Австро-Угорщина висилала якусь ноту до Букарешту, в котрій грозить, що Австро-Угорщина і Росия не допустять до ніяких змін на Балканї і на случай конфлїкту Румунії з Болгариєю, ніяка з тих держав не можуть числити на якусь підпору.

Льондон 9 жовтня. До вчера пополудни вибрано 395 кандидатів правительственних, 95 лїбералів і 67 Ірляндців.

Льондон 9 жовтня. З Шанґаю доносять, що там викрито заговір против віцекороля Чанчітунґа. Ситуацию уважають тут за дуже поважну, бо вже й межи віцекоролями проявляє ся ненавість до чужинців. Они побоюють ся утрати посад.

Вугу основано в цьвітни одну нїмецку фабрику альбумину а та зробила так добрий інтерес, що у вересни того року основано другу. Наплив хіньских робітниць, дівчат, уживаних до розбаваня яєць і відділюваня білка від жовтка був так великий, що десять процент всіх тих що зголошували ся треба було віддалити. За роботу плачено тижднево по 1 К. 48 сотиків. Не дивота, що при так низькій цїнї робітника фабрики робили добрі інтереси. Мимоходом мусимо ще сказати, що Хінці називають фабрику альбумину „качка-яйце-дім“.

Межи містами Ганков а Кіукіянґом в окрузї Таех есть копальня зелїзної руди, а в місті Ганяиґ побудував був Чанґ-чі-тунґ фабрику зелїза і великі горна для перетоплюваня зелїза. Копальню і фабрику зелїза мали Нїмці в своїх руках; але що не було близько вугля і віцекороль мусів фабрику і копальні продати. Фабрику купив директор телеґрафів Шенґ а Нїмці тогди стали дорожити ся і потратили посади.

Привозовою торговлею займала ся давнійше майже виключно сама Анґлія; нинї та еї торговля значно вже підупала, але все-таки Анґлія привозить в сторони над рікою Янґцекіяном половину з всего а на другу половину складають ся всі инші держави. Анґлія привозить головно всїлякі вироби бавовняні, бавовняну пряжу і нитки з Індиї і товари металеві. В послїдних роках стала Анґлії робити велику конкуренцию Япанія. Нїмеччина привозить головно вироби з бавовни, товари металеві і цукор. До Ганков привезено в 1898 р. цукру за 3 міл. корон більше як в попереднім роцї, а то і рафінованого цукру і т. зв. брунатного. До артикулів привозових над Янґцекіяном належать отсї найважнїйші товари: товари вовняні і бавовняні і металї; металеві ґузики, годинники стінні і кишеневі, анілїнові краски, зеркала, бавовняні парасолї і т. п.

Не хочемо томити читателів дальшими числами з торговельної статистики, хоч і як они поучаючі для відносин в Хінї взагалї а для сторін над Янґцекіяном з окрема. На одно лиш звернемо ще увагу: вся привозова і вивозова торговля спочиває в руках чужинців головно Анґлійців, Нїмців, Росиян, Япанців і Американців; Хінці самі служать лиш за доброго консумента і дешевого продуцента, та платять за вивіз і привіз. От і цїла загадка, длячого чужі народи з такою силою пхають ся до хіньского краю. То не віра християньска, анї не культура европейска веде війну з Хінцями, але охота зиску і легкої наживи чужим добром. Ся обставина пре іменно Анґлію до того, щоби она збереглa собі коли вже не цїлий то бодай найбільший вплив на найбогатші сторони Хіньскої держави, на долину Янґцекіяну. Але Анґлія по свому понимає ту долину: всї провінциї, з котрих притоки впадають до ріки Янкцекяну, отже лиш краї, положені безпосередно над тою рікою, але цїлу середну Хіну. Тепер вже стане нам ясно длячого льорд Бересфорд піддає гадку, щоби Анґлія, Нїмеччина, Сполучені Держави північної Америки і Япанія утворила союз для переведеня полїтики „отвертих дверий“ в Хінї, і щоби завели середно-хіньску армію, т. е. армію, котрої ґарнїзони під проводом Анґлії стояли би в долинї Янґцекіяну. Ся гадка есть задушевним бажанем великої части анґлійского купецтва. Чи прийде до того? Здає ся. не так легко; але здає ся Анґлія а з нею і другі держави не перестануть вибивати дверий в Хінї доти, доки аж они не будуть дійстно стояти отвором.

Рух поїздів зелїзничих

важний від 1-го мая 1900, після середно-европ. год.

посп.	особ.	Зі Львова
відходить		
		День
	6·25	До Лавочного, Мункача, Борислава
	6·30	„ Підволочиск, Одеси, Козови
	6·35	„ Іцкан, Букарешту, Радівців
	6·30	„ Підволочиск з Підзамча
8·30		„ Кракова, Любачева, Орлова, Відня
	8·40	„ „ Відня, Хирова, Стружа
	9·00	„ Сколього, Лавочного від $^{1}/_{7}$ до $^{15}/_{9}$.
	9·15	„ Янова
	9·25	„ Підволочиск з гол. двірця
	9·35	„ Іцкан, Сопова, Бергомету
	9·53	„ Підволочиск з Підзамча
	10·20	„ Белзця, Рави, Любачева
	11·25	„ Янова від $^{1}/_{7}$ до $^{15}/_{9}$ в неділї і сьвята
1·55		„ Підволочиск з гол. двірця
2·08		„ „ „ Підзамча
	2·15	„ Брухович від $^{7}/_{5}$ до $^{10}/_{9}$ в неділї і сьвята
2·45		„ Іцкан, Гусятина, Керешмезе
2·55		„ Кракова, Відня, Хабівки
	3·05	„ Стрия, Сколього лиш від $^{1}/_{5}$ до $^{30}/_{9}$.
	3·15	„ Янова від $^{1}/_{5}$ до $^{15}/_{9}$.
	3·20	„ Зимноводи від $^{18}/_{5}$ до $^{16}/_{9}$.
	3·26	„ Брухович „ „ „ „
	3·30	„ Ярослава
		Ніч
12·50		До Кракова, Відня, Берлина
2·30		„ Іцкан, Констанциї, Букарешту
	4·10	„ Кракова, Хирова, Коросна
	7·48	„ Брухович від $^{7}/_{5}$ до $^{10}/_{9}$.
	6·10	„ Іцкан, Радовець, Кімполюнґа
	6·30	„ Кракова, Відня, Берна, Варшави а Орлова від $^{15}/_{6}$ до $^{15}/_{9}$.
	6·13	„ Янова від $^{1}/_{5}$ до $^{15}/_{9}$ в будні дни
	6·50	„ Лавочного Мункача Хирова
	7.25	„ Сокаля, Рави рускої
	7·10	„ Тернополя з гол. двірця
	7·33	„ „ „ Підзамча
	9·12	„ Янова від $^{1}/_{5}$ до $^{15}/_{9}$ в неділї і сьвята
	10·40	„ Іцкан, Гусятина, Радовець
	10·50	„ Кракова, Відня, Івонича
	11·00	„ Підволочиск, Бродів з гол. двірця
	11·23	„ „ Грималова з Підзамча

посп.	особ.	До Львова
приходить		
		День
	6·10	З Кракова
	6·20	„ Черновець, Іцкан, Станиславова
	6·46	„ Брухович від $^{7}/_{5}$ до $^{10}/_{9}$.
	7·10	„ Зимноводи „ „ „ „
	7·45	„ Янова (головний дворець)
	8·05	„ Лавочного „ „
	8·00	„ Тернополя на Підзамче
	7·40	„ „ „ гол. дворець
	8·15	„ Сокаля, Рави рускої
	8·50	„ Кракова, Відня, Орлова
	11·45	„ Ярослава, Любачева
	11·55	„ Іцкан, Черновець, Станиславова
	12·55	„ Янова на гол. дворець
1·35		„ Кракова, Відня
	1·15	„ Сколього, Хирова, а з Лавочного від $^{1}/_{7}$ до $^{15}/_{9}$.
1·45		„ Іцкан, Станиславова
2·20		„ Підволочиск на Підзамче
2·35		„ „ „ гол. дворець
	5·15	„ „ „ Підзамче
	5·40	„ „ „ гол. дворець
	6·00	„ Сокаля
	5·45	„ Кракова
5·55		„ Чернівців
		Ніч
	12·05	З Сколього, Калуша, Борислава
12·20		„ Черновець, Букарешту
2·31		„ Кракова, Відня, Орлова
	3·12	„ Підволочиск на Підзамче
	3·35	„ „ „ гол. дворець
	6·20	„ Іцкан, Підвисокого, Козови
	9.2[illegible]	„ Янова від $^{1}/_{5}$ до $^{31}/_{5}$ і від $^{16}/_{9}$ до $^{30}/_{9}$ що дня, а від $^{1}/_{6}$ до $^{15}/_{9}$ в неділю і сьвята
	7·[illegible]4	„ Брухович від $^{7}/_{5}$ до $^{30}/_{6}$ і від $^{16}/_{8}$ до $^{10}/_{9}$.
	8·50	„ Брухович від $^{1}/_{7}$ до $^{15}/_{9}$ що день
8·40		„ Кракова, Відня, Любачева
	8·28	„ Янова від $^{1}/_{6}$ до $^{15}/_{9}$.
	9·45	„ Кракова, Відня, Пешту, Сянока
	10·00	„ Іцкан, Козови, Підвисокого
	10·12	„ Підволочиск, Бродів, Копичинець
	10·30	„ „ на гол. дворець
	10·15	„ Лавочного. Хирова, Пешту

ЗАМІТКА. Пора нічна числить ся від 6-ої години вечером до 5-ої години 59 мінут рано. Бюро інформацийне ц. к. зелїзниць державних при ул. Красицких ч. 5

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

TYGODNIK MÓD I POWIEŚCI

Ілюстрована часопись для женщин.

БЕЗПЛАТНО

4 томи повісти

Клим. Юноши „Внучок“ — А. Мечника „Ованес Огана“ — К. Ляскоаского „Зужитий“ — Ст. Аріеля „Улуди“

за кождий чверть рік том

одержать як „ПРЕМІЮ“ передплатники галицкі.

„TYGODNIK MÓD I POWIEŚCI“ в будучім 1900-тім, а в 42-ім році істнованя буде виходити під тим самим як доси літератским напрямом, з задержанем і на будуче дотеперішного отрудкицтва в специяльних відділах видавництва

MODY PARYSKIE

(2.000 рисунків і 12 великих аркушів з кроями і взірцями робіт жіночих) і

GOSPODARSTWO DOMOWE,

завдяки котрим наша часопись независимо від заспокоєня потреб ума образованої женщини, запевнює їй практичну хосенність ствердженої вартости.

Обітниць богатих на слова, заповідань улїпшень і реформ, якими визначують ся більше менше всї проспектові оголошеня, уникали ми доси з принципу. Тим менше могли би ми уживати їх тепер, коли читаюча публика відповіла на проявлений в Tygodnik-у напрям дійстними доказами признаня, становлячими для редакції цінну заохоту до постійности на обібраній дорозї.

Одинокою обітницею з нашої сторони, а радше сказавши, одиноким з'обовязанем, яке приймаємо, єсть стояти і дальше на основі тих пересьвідчень, котрі нині вільно нам вже уважати тревалим звеном між часописию а читателями, а подаючи їм інформації з проявів дійстного житя, вибирати зпоміж них лише ті, яких вартість і вплив на суспільність власну або чужу признаємо. Ту задачу хочемо виповнити як доси без тіни упереджень, сторонничої ненависти і взгляду на личний інтерес.

То всьо, що вільно нам нині сказати о дусї і напрямі нашої праці на будуще.

Не спускаючи з уваги печаливого і безперервного постійного забезпеченя сотрудництванашої часописи, маємо сказати кілька слів о тім, що ми в відділї белетристики приготовили для „TYGODNIK-А MÓD I POWIEŚCI“ на будуючий рік.

Маєм запевнені праці: *Марії Родзевичівної, Віктора Гомулицкого, Володислава Ст. Реймонта, Севера (Ігн. Мацїйовского), Володислава Уминьского* і многих инших.

В відділї поезиї звістні читателям пера: *Казимира Глиньского, Миріяма, Лянгого, Ор-Ота* і инших, обіцяли нам свої твори на слїдуючий рік.

Розпочинаємо рік 1900 двома творами повістевими:

Волод. Ст. Реймонта
повість п. з.:
І по многих днях. — І по многих лїтах....

Севера
повість п. з.:
Леґенда.

Услівя передплати разом з премією:

У Львові і Кракові:

Чвертьрічно	1 зр. 80 кр.
Піврічно	3 зр. 60 кр.
Річно	7 зр. 20 кр.

В Галичинї з почтовою пересилкою;

Чвертьрічно	2 зр. 20 кр.
Піврічно	4 зр. 40 кр.
Річно	8 зр. 80 кр.

Редактор ЯН СКИВСКИЙ.

Передплату для ЛЬВОВА і ГАЛИЧИНИ принимає, числа оказові і проспекта даром висилає

Головна Агенция і Експедиция „TYGODNIKA“ у Львові

Пасаж Гавсмана ч. 9 і всї книгарнї і контори письм.

З друкарнї В. Лозиньского — під зарядом В. І. Вебера. (Телефона число 569).